

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
10.09.2018.- 14.09.2018.

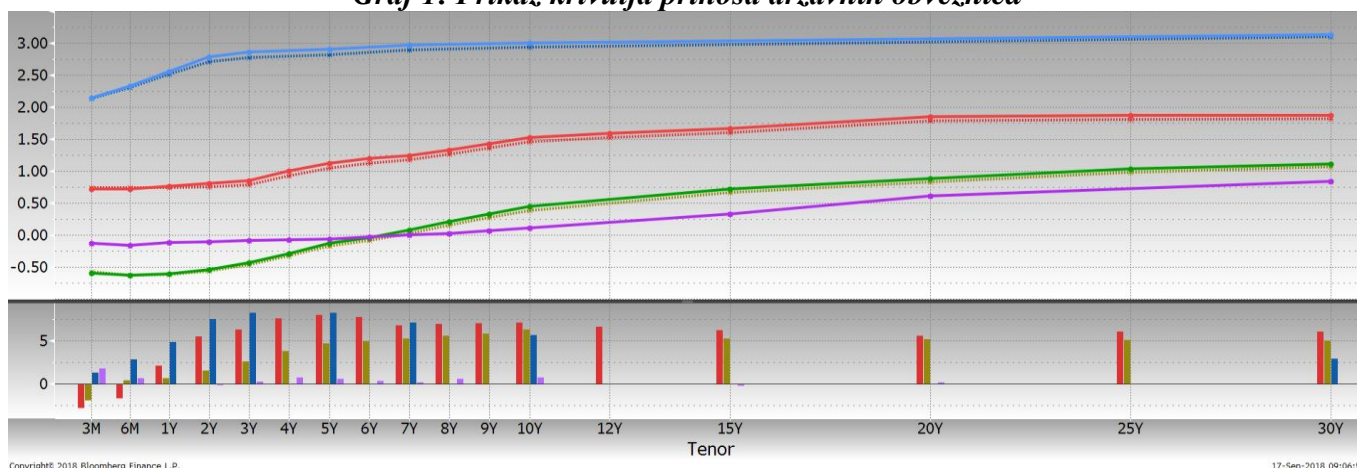
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	7.9.18		14.9.18		7.9.18		14.9.18		7.9.18		14.9.18		7.9.18		14.9.18	
2 godine	-0,55	-	-0,54	↗	2,70	-	2,78	↗	0,76	-	0,82	↗	-0,11	-	-0,10	↗
5 godina	-0,18	-	-0,13	↗	2,82	-	2,90	↗	1,05	-	1,13	↗	-0,07	-	-0,06	↗
10 godina	0,39	-	0,45	↗	2,94	-	3,00	↗	1,46	-	1,53	↗	0,11	-	0,12	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	7.9.18	-	14.9.18	
3 mjeseca	-0,533	-	-0,576	↘
6 mjeseci	-0,629	-	-0,625	↗
1 godina	-0,588	-	-0,577	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 14.09.2018. godine (pune linije) i 07.09.2018. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su u odnosu na prethodnu sedmicu povećani, a najveći rast je zabilježen kod obveznica dužeg roka dospijeća. Početkom sedmice prinosi italijanskih obveznica su, usljed povećanog optimizma vezano za zadržavanje budžetskog deficita u dozvoljenim okvirima, zabilježili nagli pad. Ipak, već narednog dana je došlo do korekcije ovih prinosa, koji su do kraja sedmice uglavnom bilježili blagi rast. Ipak, posmatrano na sedmičnom nivou, prinosi ovih obveznica su smanjeni za 5 do 7 baznih poena.

ECB je proteklog četvrtka održala sjednicu na kojoj je referentna kamatna stopa zadržana na nivou od 0,0%, te nije bilo značajnijih saopštenja, tako da nije bilo ni reakcija na tržištu. Ovom prilikom su objavljene nove prognoze ECB-a, gdje su prognoze rasta GDP-a eurozone za 2018. i 2019. godinu smanjene za po 0,1% u odnosu na prethodne prognoze iz juna, te se sada očekuje rast od 2% i 1,8%, respektivno, dok su dugoročne prognoze do 2020. godine ostale nepromijenjene (1,7%). Prognoze stope inflacije eurozone su nepromijenjene, te se i dalje očekuje da će godišnja inflacija iznositi 1,7% sve do 2020. godine. U vezi s dešavanjima u Italiji, predsjednik ECB-a Draghi je izjavio da kada bude završen nacrt budžeta, nakon čega će se o istom raspravljati u Parlamentu, onda će učesnici na finansijskim

tržištima formulirati stanovište. On je dodao da je retorika u posljednjih nekoliko mjeseci već uticala na promjene nekih stanovišta, te da je nažalost takva retorika dovela do određenih negativnih efekata, kao i do rasta kamatnih stopa za stanovništvo i kompanije.

Ministarstvo finansija Francuske je smanjilo prognoze privrednog rasta zemlje za 2018. i 2019. godinu na 1,7% te je saopšteno da slabiji rast, nego što je očekivano prije samo 5 mjeseci, znači da bi budžetski deficit mogao biti blago promijenjen u ovoj godini i da će ostati blizu gornjeg dozvoljenog nivoa od 3% GDP-a.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	JUL	16,2	12,8	16,5
2.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	SEP	14,3	12,0	14,7
3.	ZEW indeks povjerenja investitora – Njemačka	SEP	-13,0	-10,6	-13,7
4.	Zaposlenost – EZ (kvartalno)	II kvartal	-	0,4%	0,4%
5.	Troškovi rada – EZ (G/G)	II kvartal	-	2,2%	2,1%
6.	Stopa nezaposlenosti – Italija (kvartalno)	II kvartal	10,8%	10,7%	11,0%
7.	Promjena zaposlenih – Francuska (kvartalno)	II kvartal	0,2%	0,0%	0,2%
8.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	JUL	1,0%	-0,1%	2,3%
9.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	JUL	-	3,3%	5,8%
10.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	JUL	1,6%	-1,3%	1,4%
11.	Industrijska proizvodnja – Grčka (G/G)	JUL	-	1,9%	1,2%
12.	Stopa inflacije – Njemačka	AVG	1,9%	1,9%	2,1%
13.	Stopa inflacije – Francuska	AVG	2,6%	2,6%	2,6%
14.	Stopa inflacije – Španija	AVG	2,2%	2,2%	2,3%
15.	Stopa inflacije – Italija	AVG	1,7%	1,6%	1,9%
16.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	JUL	-	2.341,7	2.323,3
17.	GDP – Irska (kvartalno)	II kvartal	1,0%	2,5%	-0,4%

SAD

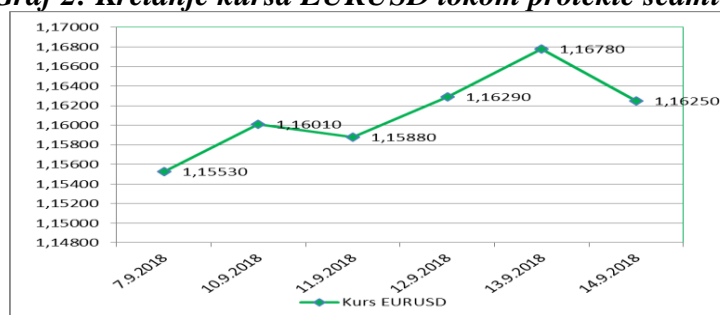
Tokom protekle sedmice zabilježen je značajan i relativno paralelan rast prinosa američkih obveznica koji je prije svega bio rezultat očekivanja da će Fed krajem ovog mjeseca povećati referentnu kamatnu stopu. Ovo povećanje je i prema tržišnim očekivanjima već izvjesno, ali dalji tempo rasta i dostizanje neutralnog nivoa referentne kamatne stope bi moglo biti predmet rasprave kreatora monetarne politike u SAD. Predsjednik Feda iz Atlante Bostic, koji ove godine ima pravo glasa u FOMC-u, izjavio je da se zalaže za još jedno povećanje do kraja ove godine, nakon što je Fed u martu i junu povećao referentnu kamatnu stopu, odnosno ukupno tri povećanja tokom ove godine. Bostic je naveo i to da smatra da Fed ne treba da dostiže neutralan nivo referentne kamatne stope, zbog neizvjesnosti oko pooštrenih trgovinskih odnosa SAD i partnera, koji se do sada nisu nepovoljno odražavali na privredu SAD, ali postoji zabrinutost zbog njihovog uticaja na prerađivački sektor SAD. Njegova izjava je drugačija u odnosu na izjave njegovih kolega datih u prethodnoj sedmici, a koje su upućivale na još dva povećanja referentne kamatne stope do kraja tekuće godine. Članica Fedovog Odbora guvernera gđa Brainard je izjavila da očekuje da će Fed nastaviti s daljim povećanjem referentne kamatne stope koja bi tokom naredne godine, ili možda čak i dvije, mogla da dostigne nivo od 3% ili nešto više od toga. U Fedovom redovnom izvještaju o stanju u domaćoj privredi, poznatijem kao „Beige Book“ je navedeno da je privreda SAD bilježila umjeren rast. Fed iz Dalasa je saopštio da je u regiji koju obuhvata zabilježen snažan ekonomski rast, dok je rast u oblastima Filadelfije, St. Luisa i Kansas Sitija bio nešto ispod prosjeka. Pokazatelji lične potrošnje i proizvodnje prerađivačkog sektora su zabilježili skroman rast u posmatranom periodu. Ipak, u ovom izvještaju je evidentna zabrinutost analitičara distrikta Feda zbog neizvjesnosti koju nose pogoršani trgovinski odnosi SAD i njihovih partnera.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks potrošačkih cijena (G/G)	AVG	2,8%	2,7%	2,9%
2.	Zarade zaposlenih po jednom radnom satu (G/G)	AVG	-	0,2%	-0,1%
3.	Zarade zaposlenih po jednoj radnoj sedmici (G/G)	AVG	-	0,5%	0,1%
4.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	AVG	3,2%	2,8%	3,3%
5.	Indeks cijena uvezenih roba i usluga (G/G)	AVG	4,1%	3,7%	4,9%
6.	Indeks cijena izvezenih roba i usluga (G/G)	AVG	-	3,6%	4,3%
7.	Indeks industrijske proizvodnje (M/M)	AVG	0,3%	0,4%	0,1%
8.	Iskorištenost kapaciteta	AVG	78,2%	78,1%	78,1%
9.	Indeks proizvodnje prerađivačkog sektora	AVG	0,3%	0,2%	0,3%
10.	Mjesečno stanje budžeta (milijarde USD)	AVG	-211,0	214,1	76,9
11.	Obim potrošačkih kredita (milijarde USD)	JUL	14,00	16,64	8,46
12.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	8.SEP	210.000	204.000	205.000

USD je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURUSD povećan s nivoa od 1,1553 na nivo od 1,1625.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Na prošlosedmičnoj sjednici BoE je u skladu s očekivanjima zadržala aktuelnu monetarnu politiku. Članovi MPC BoE su jednoglasno odlučili da referentnu kamatnu stopu zadrže na nivou od 0,75% te program kvantitativnih olakšica na rekordnom nivou od 435 milijardi GBP, koji je povećan na taj nivo još u avgustu 2016. godine. Guverner BoE Carney je izjavio da eventualno nepostizanje dogovora o Brexitu može dovesti do ekonomskog haosa, uključujući i haos na tržištu nekretnina, s obzirom na to da bi se cijene kuća mogle smanjiti za trećinu. Takođe, Carney je istakao da u slučaju da ne dođe do Brexita, BoE ne bi mogla spriječiti krizu smanjivanjem kamatnih stopa, kao što je to učinjeno nakon referenduma 2016. godine te bi stopa inflacije i nezaposlenost bilježili rast. Istovremeno, Bloomberg je objavio vijest da se pregovarači EU prvo pripremaju za okupljanje u Salzburgu sredinom novembra, a da će tek nakon toga biti objavljen plan o posebnom Samitu za potpisivanje sporazuma o Brexitu. U međuvremenu, Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's je izdala upozorenje da bi rizik neuspjeha oko Brexita u značajnoj mjeri mogao uticati na oštru deprecijaciju GBP, dovesti do rasta inflacije i povećati pritisak na realne plate tokom dvije ili tri godine nakon Brexita te u konačnici smanjiti potrošnju i ugroziti ekonomski rast. Prema podacima Agencije za statistiku rast GDP-a Velike Britanije od aprila do jula je bio za 0,6% veći u odnosu na prethodna tri mjeseca i to je ujedno najbrži tempo rasta od avgusta 2017. godine.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	JUL	11,74	9,97	11,38
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	JUL	1,1%	0,9%	1,1%
3.	Indeks proizvodnje prerađivačkog sektora (G/G)	JUL	1,4%	1,1%	1,5%
4.	Indeks građevinskog sektora (G/G)	JUL	2,6%	3,5%	2,2%

5.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	JUL	0,2%	0,3%	0,0%
6	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	AVG	-	8.700	10.200
7.	Stopa nezaposlenosti (mjerena tromjesečno)	JUL	4,0%	4,0%	4,0%
8.	RICS cijene kuća	AVG	2%	2%	4%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio smanjenje s nivoa od 0,89418 na nivo od 0,88946, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,2920 na nivo od 1,3068.

JAPAN

Finalni podaci za drugi kvartal tekuće godine, objavljeni početkom protekle sedmice, su pokazali da je ekonomija Japana u ovom periodu zabilježila očekivanu ekspanziju od 0,7% na kvartalnom nivou, što je bolji podatak od revidiranog smanjenja zabilježenog u prethodnom kvartalu (-0,2%). Posmatrano na godišnjem nivou japanska ekonomija je, takođe, zabilježila ekspanziju od 3,0%, dok je prethodno zabilježena kontrakcija od 0,9%. Prema istaživanju Bloomberg-a većina ekonomskih analitičara očekuje da će BoJ na septembarskoj sjednici zadržati aktuelnu monetarnu politiku. Naime, 57% ispitanika smatra da je najvjerojatniji period za naredne promjene 2020. godina ili kasnije te većina predviđa pooštavanje, a ne ublažavanje monetarne politike. S druge strane, prema istraživanju Reutersa, povjerenje japanskih proizvođača u septembru je zabilježilo smanjenje, nakon sedmomjesečnog kontinuiranog rasta, usljed povećanja neizvjesnosti oko eskalacije trgovinskih odnosa između SAD-a i Kine. Međutim, ekonomisti i dalje očekuju da kompanije povećaju svoje investicije kako bi se nosile s rastućim nedostacima radne snage.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

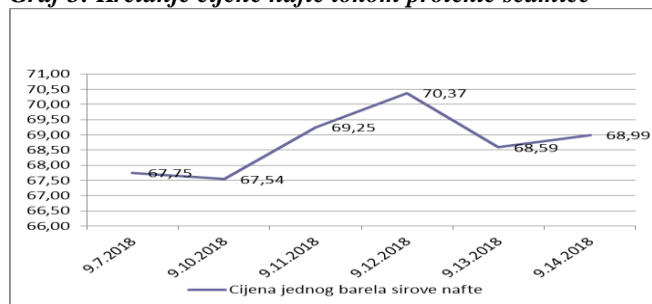
	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (Q/Q) F	II kvartal	0,7%	0,7%	0,5%
2.	GDP (G/G) F	II kvartal	2,6%	3,0%	1,9%
3.	Tekući račun (u mlrd JPY)	JUL	1.893,2	2.009,7	1.175,6
4.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	JUL	-47,7	-1,0	820,5
5.	Monetarni agregat M2 (G/G)	AVG	3,0%	2,9%	2,9%
6.	Monetarni agregat M3 (G/G)	AVG	2,6%	2,5%	2,5%
7.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	JUL	0,1%	0,1%	-0,6%
8.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) P	AVG	-	5,3%	13,1%
9.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	AVG	3,1%	3,0%	3,0%
10.	Temeljne mašinske porudžbine (G/G)	JUL	4,3%	13,9%	0,3%
11.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	JUL	-	2,2%	2,3%
12.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	JUL	-	-0,6%	-2,2%

JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 128,23 na nivo od 130,29. JPY je deprecirao i u odnosu na USD te je kurs USDJPY zabilježio rast s nivoa od 110,99 na nivo od 112,06.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela nafte je iznosila 67,75 USD (58,64 EUR). Početkom protekle sedmice cijena nafte je bilježila blago smanjenje pod uticajem informacija da bi pojedine rafinerije ovog energenta iz SAD mogle značajno smanjiti tražnju za naftom zbog prirodnih nepogoda. Trgovanje naftom u utorak je obilježeno špekulacijama da bi zemlje članice OPEC-a i Rusija mogle da produže trajanje ugovora o smanjenom obimu proizvodnje nafte na određeni period, što je tokom tog dana uticalo na snažan rast cijene ovog energenta. Međutim, krajem protekle sedmice je objavljeno saopštenje Međunarodne agencije za energetiku da bi i pored smanjenja obima proizvodnje i isporuke nafte u pojedinim zemljama, tokom naredne godine globalni ekonomski rizici mogli da imaju uticaj na tražnju za ovim energentom. Pojedine zemlje u ekspanziji bi se tokom naredne godine mogle suočiti s deprecijacijom valute u odnosu na USD, što bi značajno moglo da utiče na smanjenje njihove tražnje za naftom. Pored navedenog, prisutan je značajan rizik od dalje eskalacije pooštrenih trgovinskih odnosa. U petak je cijena jedne fine unce zlata zabilježila rast pod uticajem signala da su američki proizvođači pojačali proizvodnju, kao i zbog optimizma da će Saudijska Arabija i Rusija nadomjestiti potencijalno smanjenje ponude koje dolazi zbog Irana te je iznosila 68,99 USD (59,35 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.196,93 USD (1.036,03 EUR). Očekivanja da će Fed krajem ovog mjeseca povećati referentnu kamatnu stopu su početkom protekle sedmice uticala na smanjenje cijene ovog plemenitog metala te je tokom ponedjeljka i utorka zabilježen trend blagog smanjenja iste. Doprinos smanjenju cijene jedne fine unce zlata dala je i aprecijacija USD u odnosu na EUR i druge valute trgovinskih partnera. Tokom trgovanja u srijedu cijena zlata je zabilježila snažan rast, nakon što je objavljeno da će Kina tražiti dozvolu od Svjetske trgovinske organizacije da uvede sankcije SAD, zbog nepoštovanja antidamping pravila, koja su uvedena 2013. godine, a što je podstaklo zabrinutost investitora vezano za dalje intenziviranje krize u trgovinskim odnosima dvije najveće svjetske privrede. Međutim, nakon toga na smanjenje cijene zlata ponovo je uticaj imalo očekivano povećanje kamatnih stopa u SAD. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.194,85 USD (1.027,83 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

